

Motion till riksdagen 2008/09:Ju450

av Ewa Thalén Finné (m)

Rätten att betraktas som oskyldig

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rätten att betraktas som oskyldig.

Motivering

Att bli anhållen och kanske uthängd i medierna är fruktansvärt integritetskränkande. Även i större städer brukar det inte ta lång tid innan den anhållnes namn, ålder, fritidsintressen och privatliv är offentligt gods, och medierna inväntar sällan domstolens avgörande innan de bestämmer vem som är skyldig.

Rättsprocesserna kan ta mycket lång tid, under vilken det vanliga livet går på sparlåga, den misstänkte är misstänkliggjord och blir annorlunda behandlad av sin omgivning än tidigare. Även efter en nedlagt utredning kvarstår i många fall omgivningens misstänksamhet, och fler lägger märke till mediernas fällande dom än domstolens eller åklagarens friande.

I de fall då ärendet aldrig kommer till domstol, utan utredningen läggs ned finns det inte ens en friande dom för den tidigare misstänkte att visa upp. Att den vanligaste formuleringen vid en nedlagt utredning är ”brott kan ej styrkas” signalerar inte heller helt tydligt till allmänheten att den misstänkte inte längre står under misstanke för brott.

Brottsoffers situation har under senare år uppmärksammats, och hjälp och stöd i form av målsägandebiträde och Brottsoffermyndigheten har tillkommit, vilket är mycket välkommet. Det offentliga borde även ta ett ansvar för de människor som utsätts för rättsväsendets granskning och far illa på grund av det.

Olika förslag finns på hur detta skulle kunna ske, genom att den tidigare misstänkte får rätt att träffa förundersökningsledaren och gå igenom polisutredningen, genom att polis eller annan rättsvårdande personal bistår med att

Fel! Okänt namn på

informera personer som hörts, eller grannar, om att den tidigare misstänkte är friad från misstanke, eller rätt att få behålla sin offentliga försvarare till dess ens rättigheter blivit tillvaratagna.

Helt klart är att dagens situation är otillfredsställande, och skapar kaos, misstänksamhet och oro i vanliga människors liv. Troligtvis kan man aldrig komma ifrån att oskyldiga misstänks för brott, men det offentliga bör ta sitt ansvar och försöka finna vägar att motverka obehag som åsamkats genom processen.

Det bör klargöras vilka åtgärder som krävs för att möjliggöra ett ökat och mer rättvist skydd av personer i svåra situationer.

Stockholm den 26 september 2008

Ewa Thalén Finné (m)